

INFOS 2024: HYPERLIB – PROFESIA, INOVÁCIE, KLIENT

PhDr. Jakub Fázik, PhD.; jakub.fazik@cvtisr.sk; (Centrum vedecko-technických informácií SR)

Mgr. Miroslava Grešková; miroslava.greskova@cvtisr.sk; (Centrum vedecko-technických informácií SR)

14. – 16. októbra 2024 sa v priestoroch Tabačky Kulturfabrik v Košiach uskutočnil 41. ročník medzinárodného odborného sympózia INFOS s podtitulom „Hyperlib – Profesia / inovácie / klient – tri elementy a ich vzťahy v hypermodernej dobe“, organizovaný Spolkom slovenských knihovníkov a knižníc. Odznali na ňom príspevky nielen slovenských, ale aj viacerých zahraničných autorov týkajúce sa inovácie knižnično-informačných služieb, možností vzdelávania knihovníkov a používateľov knižníc, ponuky najnovších riešení automatizovaných knižnično-informačných systémov a uplatnenia umelej inteligencie (AI) v knižnično-informačnej praxi.

<http://doi.org/10.52036/1335793X.2024.2.82>

Konferenciu otvoril predseda SSKK Ján Šimko, ktorý za jeden zo znakov hypermodernizmu považuje „recykláciu osvedčeného“. Účastníkom sa prihovorila aj generálna sekretárka IFLA Sharon Memis. V rámci tematických blokov zameraných na problematiku odborného vzdelávania a kompetenčného rozvoja knižnično-informačných profesionálov odznali príspevky Pavlína Mazáčovej (CZ), Michaely Mrázovej (CZ), Zuzany Prachárovej, Henriety Gábrišovej, Nadeždy Andrejčíkovej a Jakuba Fázika. Silvia Stasselová ako členka riadiaceho výboru IFLA Governing Board prezentovala strategické dokumenty IFLA na roky 2024 – 2029. Advokácii knižníc a príkladom dobrej praxe zo zahraničia sa venovali Ton van Vlimmeren (NL), Juha Manninen (FI), Natália Urbíliková a Ekaterina Tverdokhlebova.

Aj v bloku „Inovácie/AI“ zaznelo viacero zaujímavých tém. Mnohí očakávali prednášku prof. Dušana Katuščáka so zvedavosťou, keďže v r. 2027 prestane SNK v Martine prevádzkovať KIS Virtua, ktorý bol implementovaný a poskytnutý slovenským knižniciam v rámci projektu KIS3G. Bol predložený nový projekt pod názvom *Národná platforma knižničných informačných služieb SR novej generácie (NAKIS5G)* a MK SR dňa 12. 3. 2024 poverilo koordináciu projektu ŠVK v Banskej Bystrici. Projekt NAKIS5G predpokladá využitie open source platformy, ktorá bude prevádzkovaná vo vládnom cloude, čím sa eliminujú finančné náklady tak na systém, ako aj na často nekoordinované aktivity inštitúcií týkajúce sa infraštruktúry, štandardov, bezpečnosti, dostupnosti a pod. Bude sa presadzovať eliminácia duplicit a multiplicit katalógizácie, lepšia koordinácia a prístup k elektronickým informačným zdrojom, samozrejmosťou je dodržiavanie medzinárodných dátových štandardov, ktoré

zabezpečujú interoperabilitu a možnosť výmeny dát na národnej aj medzinárodnej úrovni. Alternatívou k open source platforme sú komerčné systémy. Branislav Grman z firmy SVOP, spol. s r. o. prezentoval inovácie v nimi vyvíjaných platformách INFOGATE, DAWINCI a BIBLIB. Hoci ide o malú firmu, držia krok s dobou a do svojich systémov integrovali mobilný preukaz, platobnú bránu, prehliadač plných textov a nebránia sa ani využívaniu AI vo svojich platformách. Zástupca firmy Tritius Slolutions, a. s. Jiří Šilha (CZ) predstavil novinky v systéme KIS Tritius, ktorými sú digitálne preukazy, prijímanie bezhotovostných platieb, podpora výdajných automatov, v nových verziách systému počítajú s využitím technológií umelej inteligencie. Enikő Tóth Szász (CZ) zo spoločnosti Clarivate poukázala na rozdiely medzi „klasickou“ AI a *akademickou* AI a predstavila tri „rozšírenia“ platformy Web of Science nástrojmi akademickej AI. Využitie AI v British Library (nie len v procesoch digitalizácie) prezentovala Maja Maricevic (VB), ktorá vyzdvihla dôležitosť kompetencií AI gramotnosti. Norbert Végh informoval o projekte automatizovaného prepojenia Digitálnej knižnice Slovenskej knižnice pre nevidiacich M. Hrebandu v Levoči s fondom DIKDA SNK v Martine cez API rozhranie a možnosť jeho konverzie do formátu MP3. Ďalšie príspevky v rámci technologického bloku odznali ešte od Márie Virčíkovej, Terézie Slezák Barčákovej a Dávida Baranka.

Účastníci sympózia mali možnosť zúčastniť sa spoločenského večera (rautu) a komentovanej prehliadky historického centra Košíc. Prezentácie a závery z konferencie sú zverejnené na webovom <https://infosonline.sk/> a príspevky budú publikované aj v pripravovanom zborníku.